

Nr. 24.
Anulu VI.
1882.

Gherl'a
15/27
Decembre.

AMICULU FAMILIARU

Apare in 1/13 si 15/27 d' a fie-carei lune. — Pretiulu de prenumeratiune pre unu ann e 5 fl., pre unu semestru 2 fl. 50 cr., pentru Roman' a si Tierile latine pre nnu annu 13 franci — lei noi, pre unu semestru 7 franci — lei noi.

PESCER'A IALOMITIEI.

Urcandu trecatórea dintre Vêrfulu-cu-Doru si Furnic'a inspre c' alalta parte a Buceciului, coborîmu la isvórele Ialomitiei, dintre cari unulu se ivesce intr'o uriasia pescera de stalactite. La gur'a pescerei se afla o mica manastire, asediata acolo inca din timpurile vechi, stravechi; se dîce cá pescer'a nu are fundu si cá unu omu intratu odinóra mai adêncu in ea, nu s'a mai intorsu la lumina dîlei nici pâna in diu'a de astadi.

Pescer'a acést'a erá odata locuinti'a unui vrajtoriu infricosiatu, despre care mergeá vestea, cá fura fetele frumóse de la tiérina, de la cas'a parintiésca, de lángea pristolulu de cununia. Se luáu tóte fara nici unu gându de impotrivire dupa densulu, ér' de vediutu nu le mai vedeá apoi nimeni. Multi voinici cutezatori se prinsera se le scape, intrasera chiar', luându-si anim'a 'n dinti, ba 'lu chiamasera pre vrajtoriu strigandu: Bucure! Bucure! — dar' nici Bucuru, nici vre-un'a dintre fetióre nu li se iviá in préjm'a vederii.

Erá acum in Rucaru, satulu frumosu de la pólele Buceciului, o féta frumósa, pe care o chiamá Ialomitia si care se 'ncumetáse a dîce, cá nu se va duce la chiamarea vrajtoriuului, in ori si ce chipu s'ar' ivi elu si cu ori si ce fagaduintie ar' cautá se o ademenésca. „Chiar' — dîceá, deca m'ar' duce in pescera, totu asiu esí de-acolo.“ Ast'a erá o vorba cutezata; betranii clatináu din dadeáu din umeri si dîceáu in sine: Numa

vine 'n adeveru odata, totu merge si ea din buna draga ei voia, eum s'au mai dusu si tóte cele-alalte.

Trecú unu tempu óre-care mai indelungatu, in care nimeni si nimeni nu se iví, cá se puna la incercare voinic'a tinerei fete. Bucuri'a si hra-bran'a vederii le erá tuturor'a cu obrazii ei rumeni, cu busele ei fragede si recoróse, cu perulu ei rosiaticu, ce-i cadeá in unde marunte, si cu marii ei ochi albastri. Nasulu i erá subtioru, nâ-rile stravedí si numai vêrfulu lui erá puçinu, abia puçinu adusu cá m' indrasnetiu in susu, avendu si o gropitia de-asupr'a, grumadorii i esiau albi cá spuma laptelui din camasi'a bogatu cusuta cu flori, ér' pletele de peru rosiaticu, cari se furisiáu de prin códe si pre cari nu eráu peptenu se le stapênésca, i cadeáu cu imbelsingare preste frunte, preste têmeple si preste gûtu: cându 'si despletia perulu, erá invelita cá intr'o mantia tiesuta in fire de auru, din cari gatindu-se duminecile de hora, nu poteá se véda in mic'a ei oglinda nici a trei'a parte.

Erá in satu unulu, care se luá mereu dupa dên's'a la putiu, la tiérina, la hora. Inse ea nici nu voia se scie de bietulu Comanu, desí erá baiatu curatielu si chiaburu. Elu aveá pamenturi frumóse si cá i si vaci, bivolitie si oi si unu co-jocu albu cusutu de minune cu flori si o zechia alba, captusita pe dinlauntru cu postavu rosii si bogatu impodobita pe dinafora. Multe fete se uitáu in urm'a lui Comanu, singura Ialomiti'a nu.

Gândulu ei erá la vrajitoriulu Bucuru, ce feliu si chipu voiá se-lu repuna si se le resbune pre tóte sermane de fete, cari au caditu in curs'a lui.

Intr'o dumineca minunatu de frumósa, stându inferbentatii jucatori se mai resuffe o clipa, se audí din apropiarea loru unu cântecu de flueru asiá de frumosu, încátu animele intregi cete tenere se umplura de bucurie. Cuprinsi de curiositate, ei se întórsera si vediura unu pastoriu teneru, radímatu de unu copacu, cu petiórele crucisiate unulu preste altulu, asiá de liniscitu, cá si candu ar' fi stându de candu e lumea acolo, si totusi nimeni nu-lu vediuse venindu, nimeni nu-lu cunosceá. Cântá, cântá mereu, cá si candu ar' fi singuru elu in lumea ast'a; o singura data 'si redicá ochii si priví la Ialomiti'a, care venise cu totulu aprópe de elu si ascultá melodiile ceresci cu busale desfacute si cu nările cuprinse de tremurare. Preste câtv'a tempu se uitá ér' la ea si apoi de a trei'a óra.

Comanu, care stateá 'n dosulu Ialomitiei, sioptí acum: „Dute de-aci Ialomitio; omulu ást'a e obrasnicu!“

Tener'a féta dede nerabdatóre din umeru si din cote.

„Ialomitio, — i sioptí ér' flacaulu gelosu, — uu-ti e rusine se-lu lasi se se inhólbe asiá la tine!“

Ea nu-i dede respunsu, ci-i întórse spatele.

„Ialomitio, 'ti spunu eu, pastoriulu ást'a nu e altulu decátu Bucuru, vrajitoriulu!“

In clip'a ace'a pastoriulu facú semnu cá are se inceteze a mai cântá, éra Ialomiti'a sêmtí cá-i trece unu floru rece prin anima si cá i se opresce resuflarea.

— „Ce scii tu!“ — dîse ea, dar' glasulu i cá m tremurá.

„O sciu, fiindu-c'o sêmtu; o sêmtu fiindu-cá 'mi esci draga, o vedu si ace'a, cá si elu 'ti place tîe si cá ai se fii jertf'a lui cá tóte cealealte.“

„Eu? — Nici odata! — Pe ast'a potu jurá!“ — strigá Ialomiti'a, facîndu-se alba cá varulu.

„Éca fluerulu meu, cânta tu!“ grai acum pastoriulu si-i intinse fluerulu lui Comanu.

Fără cá se-si dee séma de ce'a ce faceá, Comanu luá fluerulu, incepú se cânte si cântá asiá de frumosu cá nici-odata in viéti'a lui; dar' spre marea lui ingrozire, sêmtí in curéndu cá nu mai póte se inceteze. Scoteá hore nóue, pre cari nu le audise nici-odata: Brêu, Chindie, de tóte, si priviá cum strainulu jocá intr'un'a cu Ialomiti'a. Acum incepú se cânte o doina asiá de duiósa, încátu femeile se tredira cu lacremile 'n ochi, éra Ialomiti'a 'lu rugá se curme. Elu cântá, mereu cântá, priviá cuprinsu de gróz'a mortii imprejurulu seu, dar' fluerulu nu incetá. — Se inserá; óme-nii incepura se se duca unulu câte unulu ori cete-

cete acasa: Comanu cântá înainte, si Ialomiti'a steteá cá fermecata lînga elu. — Pastoriulu strainu se facuse nevediuu.

„Incetéza Comane, — dîse ea, — mi se rumpe anim'a. — Scíi odata, cá nu te iubescu; ti-am juratu cá n'am se fíu acelui'alaltu: incetéza Comane! — Vino-ti in fire!“

Dar' Comanu cântá mai departe, acum asia de veselu, cá si cându ar fi voindu se rîdia si iara nisce doine asia de triste, încátu din fundulu vaii recoróse i respundea o priveghitóre.

Mai aprópe si totu mai aprópe veniá priveghitóreá; Ialomitia vedea in lumin'a lunii paserea, care se puse de asupr'a capului lui Comanu si insocia fluerulu cu cânteculu ei. Apoi se departá cântându dulce si ademenitoriu, éra Ialomitia se luá dupa ea si se duse tóta nóptea fărà cá se scie unde mergea. Comanu se ducea si elu cu fluerulu dupa minunea de pasere spre valea umeda, la tiermurii pareului.

Incepënduse se reverse zorile, Ialomitia, cuprinsa de spaima, 'si puse mânilé in capu. „Unde me afiu? — dîse, — suntu departe de casa, si partea locului 'mi este necunoscuta. Comane! — dar unde suntemu noi? — me apuca gróza!“

Inse Comanu nu-i respunse nemicu, ci incepú se cânte un'a vesela. Si de odata se iví unu armasariu, care, alergându preste pajiste la dên's'a, dete o raita impregiurulu ei si o ímbiá, aninându-si capulu de dên's'a, se-lu incalece.

„Ah! — suspiná ea, — déca asi fi o pasere, cá se potu scapa de voi améndoii!“

Nici nu grai bine verb'a, si éta ca sburá ca porumbelu departe-departé prin zorile rourate. Éra armasariulu se prefacú intr'unu sioiu, se repedí dintr'o inaltime infiorátóre asupr'a ei si o duse in ghiarele sale spre munti.

— „O! déca asi fi o flóre din pajisce!“ — grai fét'a cuprinsa de spaima. In clip'a aceea se aflá ca flóre de Nu-me-uita la marginea pareului; éra sioiuulu se prefacú in fluture, se puse pre flóre, se jucá impregiulu ei si se legená pre dên's'a.

„Firea-si fi mai bucurosu unu pastravu in pareu!“ dîse Ialomitia. — Pre data ea se prefacú in pastravu; inse din fluture se facú o mreja, care o prinse, o scóse la aeru si o tienú pâna ce erá gata se-si dee sufletulu.

— „Asi vrea se fíu o siopêrla!“ grai serman'a copila tragéndu de mórte, si de-odata ea se stracurá cu iutiél'a vântului prin érba si printre flori si se credea adapostita sub ori-si-ce frundia, ori-si-ce pétra. Inse éta ca de sub cea de ântáiu pétra esí têrisiu unu sierpe, care o tienea sub ochii sei infricosati, încátu nu potea se se misce.

Remasera multu tempu astu-feliu, in vreme ce siopêrlei mititele i se batea anim'a par' ca era se se sfêrsiêca.

— „Mai bine asi fi fostu o calugaritia, — dîse ea; — in manastire erám la adapostu.“ — In clip'a ace'a se incheiá o bolta de baserica asupr'a ei; facliele ardeau si o marétia cântare se inaltiá din gurile mai multoru sute de maice. Ialomiti'a erá ingenunchiata, ca maica, inaintea unei icóne sfînte: anim'a i batea inca de spaima, si cu tóte aceste incepuse a se bucurá, ca in acestu sfântu locasiu e la adapostu. Plina de recunoscintia 'si redicá ochii la icón'a de de-asupra ei. Dar', éta ca din icóna se indreptáu tinta la ea ochii lui Bucuru si o tieneau sub stapânirea loru, încátu nu se putea duce mai departe nici chiar dupa ce baserica se desiertase. Innoptandu-se, ochii incepura se lumineze, éra lacrimile Ialomitiei curgeau preste petrile, pre cari ingenunchiá.

„Ah! — strigá ea, — nici chiar la locu sfântu nu me lasi in pace! — O! déca asi fi unu noru!“

Cá prin minune bolt'a basericeii se prefacú in bolta cerêca, éra ea se leganá ca noru prin vezduchu la inaltimi inffiorátore: inse urmatoriulu ei se schimbá intru unu vântu si mêná de la média-dí la média-nópte, de la resaritu la apusu, giuru impregiurulu pamentului.

„Firea-si mai bucurosu unu firu de nesipu!“ — dîse in cele din urma miculu noru. De odata ea cadiu de susu cá nesipu de auru dreptu in Rîulu Dómnei. Dar' Bucuru treceá in chipu de tieranu descultiu prin rîu si cautádu auru, scóse firulu de nesipu din fundutu apeii.

Nesipulu se strecurá inse iute printre degetele lui si se prefacú in o caprióra, care o luá la fuga spre desisiulu padurei. Dar', mai inainte de a fi atinsu marginea padurei adapostitóre, Bucuru se prefacú in vulturu, se repedi din innaltíme asupr'a ei si o duse in ghiarele sale spre Bucciu in cuibulu seu.

Abia-i dete drumulu, ea cadiu cá picatura de rona pre unu busuiocelu: elu se prefacú in radia de sóre si o atinse, cá se o sórba. — Acum ea fugi cási capra négra, fàrà ca se-si dee séma, dreptu spre pescer'a lui. Elu grabi, cá vênatoriu, ridiéndu dupa dên's'a si dîse printre dinti: „Acum esci in mân'a mea.“

Ea intrá in fug'a ei mai adêncu si totu mai adêncu in pescera: de odata vediu, ca stanele de pétra de la drépt'a si stâng'a suntu totu fecióre minunatu de frumóse, din ochii carora picura lacrami.

„O, fugi, fugi de aici, — i strigara o suta de glasuri, — nenorocita copila! déca te saruta, ai se te prefaci cá noi in pétra.“

In clip'a ace'a sburá o sagéta de a lungulu pescerei si lovi pre caprióra cea fugara. Ingrozita de mórté, ea strigá: O, déca asi fi unu pereu asi poté se scapu din mânile lui!“ — Numai decátu ea se prefacú intr'unu pereu selbaticu ce se versá in afara: vrajitoriulu cuprinsu de mâniá, se prefacú si elu in stâncá si stavili cu braçiele sale pereulu, care se strecurá inse mereu printre ele.

In clip'a acést'a si Comanu sosi la pescera: recunoscú glasulu Ialomitiei din strigatulu „Comane! — Comane!“ Elu 'si aduná tóte poterile si lovi cu fluierulu in stâncá, din carea vedea rângetulu lui Bucuru.

Farmeculu se curmá.

Bucuru, intocmai ca Ialomiti'a, nu 'si mai potura schimbá firea, si ast-feliu ea curge pâna in diu'a de asta-di preste braçiele lui incremenite.

Éra Comanu 'si zidi o basericutia inaintea pescerei, se facú sihastru si remase privindu la iubit'a lui cea dragalasia pâna in celu din urma ceasu alu seu.

CARMEN SYLVA.

UNU VISU.

(Povestitu socii mele.)

In Céhorn, in cas'a vóstra, ca si eu par' ca erámu Si-amendoi la cununia se ne ducemu ne gatiámu.

Éra par' ca primavéra. Lun'a plina luminó, Musie'a lui Ionica marsiulu Plevnei ni-lu cantá: Cas'a erá luminata, ér' pe pomii din gradina Lampióne atêrnate respandiáu a loru lumina In coloru farmecatóre, ce cu lun'a argintia Ochi si inima si sufletu iti rapiáu in reveria, Se primbláu óspetii veseli, imbracati de serbatóre.

De aici apoi de-odata par'ca ne-amu intimpinatu In biserica 'naintea altariulu luminatu, Unde preotulu pe tine incepú a te 'ntrebá: De nu esci cumva silita cá se fii mirés'a mea? Tu cu voce redicata ai respunsu atuncia „da!“ Si in loculu meu pe altulu ti-ai alesu se-ti fia mire, Éra eu par' ca murisemu la a t'a marturisire.

In Céhorn, in cas'a vóstra, totu de nunta decorata Éras par' ca ne vediarámu . . . dar' tu erá cununata. Gándú est'a 'n intristare érasí inim'a-mi frementa, Ionic'a marsiulu Plevnei ér' audu ca par' ca-lu canta. Dar' nuntasi se dusesé . . . si atuncia pela spate Cineva cu-o mana blánda sêntu pe umeru ca me bate, Me intoreu, vedu „pe-o amica“ trista, plânsa, desperata Si-o audu cântádu cu jale si cu voce inecata:

„Cátu te-amu iubitú, n'o póte spune
Nimicu, nimicu pe-acestu pamentu;
Pentru unu amoru asia de mare
Nu are limb'a vre-unu cuventu.“

Acumu par' ca si pe tine lacrimile te-au patrunsu, M'ai privitu si de odata faci'a 'n palme ti-ai ascunsu, Éra eu par' ca oftatu-amu: „De-acumu tóte s'au sfersitu . . . Cununi'a léga vecinicu“ . . . si indata m'amu trezitu.*)

C. MORARIU.

*] On. Domnule Redactoru! Poesi'a de facia a fostu publicata in „Aurora romana“ nr. 10 a. c. inse nu asia ca aice, ci strafomata. Rogu deci se binevoiti a-mi publica textulu acest'a, care este originalulu ce l'amu tramisu si „Aurorei.“ Din inoirile redactiunii „Aurorei“ amu primitu numai cuvintele „pre o amica“ punendu-le in parentesa. — Pentru on. cetitori ai „Amiculu Familiei“ mai insemnu, ca Céhorn e o comuna aprópe de Cernauti, capital'a Bucovinei, si „Ionica“ e unu musicantu romanu in Cernautiu. Cuvintele: „Cátu te-amu iubitú n'o póte spune etc. suntu ale poetei nóstre Matild'a Cugleru acum maritata Poní. O melodia patrundietóre la aceste cuvinte a compusu Ciprianu Porumbescu, talentatulu si multu promitietoriulu profesorulu actualu de musica din Brasiovu. — Primiti on. d-le redactoru etc. . . .

DREPTATEA AMBLA CU CAPULU SPARTU.

— *Novela englesă.* —

(Fine).

Abia a plecatu cersitoriulu dupa trasura, cându a intratu in casa Helene Lylle si James.

Willelm in bucuri'a ce a sântitu la venirea loru, uitandu legatorile a votitu se sara de pre divanu, inse unchiulu seu si mediculu indata au fugitu la elu că se-lu retiêna.

James intr'-ace'a salutandu intrég'a societate si pasîndu catra dómna casei dise:

— Concedeti-mi stimata dómna cá mai antaiu se ve descoperu caus'a neaseptatei méle veniri. Conducătoriulu trasurei care au adusu pe amicul meu Willelm la Londr'a, re'ntorcîndu-se la Streathambe, a umplutu totu tienutul de fain'a cumca unulu dintre caletori, si anume Willelm Moriss indata dupa sosirea s'a a nebunitu intru-atât'a încâtu la momentu au fostu siliti a-lu legá si alu transportá. Casulu acest'a l'a audîtu si servitóra d.-siórei Lylle, si indata l'a descoperitu stapênei s'ale. Domnisiór'a Lylle a fostu convinsa ca trebuie se fia vre-o ratacire mare, din care cauza indata a si pornitu la Londr'a. Intemplarea a adusu cu sine cá se se intalniasca cu mine si m'a provocatu se o conducu aici, ce am facutu cu tóta voi'a, fiindu-ca singuru eu sum in stare a dá stimatei societati deslusire despre portarea strania a lui Willelm. Inainte de tóte concedeti-mi se vedu mai de-aprópe pre nefericitulu meu amicu.

James a condusu pre Helene Lylle la unu scaun, apoi scotiêndu din busunariu cutitul seu, si apropiandu de Willelm inainte de a-lu poté opri cinev'a a taiatu legatorile.

Pre toti cei de fația i-a cupriusu spaima. Mediculu si betranulu Moriss a voiitu a intreveni.

Inse James cu cea mai mare linisce si otarire le-a statu in cale si privindu la orologiu dise:

— Decumv'a 'mi vei concede te voi convinge eu cumca sum fórte bine informatu despre starea spirituala a nepotului d.-vóstra. Acum suntu siepte óre, si prin urmare chiar' 24 óre decâdu esîndu cu amicul meu Willelm din beserica, unde renumitul oratoru preotulu Dr. Sturm a depinsu ascultatoriloru sei cu colorile cele mai negre urmarile rele ale minciunei. Indata ce am esîtu din beserica s'a escatu intre noi, in urm'a acestui discursu, o cërta, care s'a finitu cu unu ramasiagu. Eu am intaritu cumcá Willelm nu va fi in stare nici una dí a respunde dreptu si fara reserva la tóte intrebarile câte i se voru pune, fàrà cá se nu-lu desmoscenesca unchiulu seu, se nu-si piérda conditiunea, si se nu-lu parasésca si alunge mirés'a. Ba am dísu mai multu, l'am ascuratu ca de va avé curagiulu a predicá dreptatea mai multu decâtu o dí, 'lu voru inchide in cas'a smintitiloru. Resultatulu incercarei a intrecutu acceptarea mea, dupace dupa cum sciti profeti'a mea s'a implenitu. — Acum dara vorbesce tu insu-ti amice Willelm.

— Ce se mai díu eu? intrebà tenerulu. — Tóte le-am pierdutu singuru pentru că am vorbitu dreptatea, si dupa cum poti vedé tu insu-ti am ajunsu cá se me duca in cas'a smintitiloru. — Dara iubite unchiule déca vei marturisi dreptu, acuzarea dt'ale de mai inainte nu se pré póte compará cu portarea mea de adi demanétia. Cea mai grea espresiune a mea a fostu ca nu asiu desperá déca

— E bine Willelm, 'lu intrerupsé unchiulu seu

cându dt'ceai acést'a am creditu ca fàrà indoiala pricepi alt'ceva.

— Acést'a urméza de acolo iubite unchiule, fiindu-ca nu te-ai dedatu a audí nici odata dreptatea curata.

— Sermane copile — dise unchiulu seu rosîndu. Acum le pricepu tóte, si intru-adeveru din anima 'mi pare reu ca adi deminétia m'am superatu pre tine. Chiar' pentru ace'a te rogu se me ierti.

— Nu asié iubite unchiule, dí mai bine ca dt'a me ierti. Acést'a e de ce me rogu eu.

— Aici e man'a mea, iubite nepóte! Intru-atât'a sum de fericitu vediêndu ca nu esci nemultiamitoriu, si ca nu ai nebunitu — strigà betranulu stringîndu man'a nepotului seu. — Dsióra Robinson — urmă apoi Willelm intorcîndu-se catra dens'a — fația de d-t'a ce-i dreptu nu me potu escusá, căci ce am disu acc'a e...

— Oh! eu nu potescu nici o escusare, disé camierier'a maniósa.

— Ce se atinge de marturisirea dvóstre dle Black — continuà Willelm intorcîndu-se catra acést'a — intru atât'a aveti dreptu, ca intru adeveru v'am alungatu cumperatorii, inse nu cu sil'a, dupa cum v'a placutu a ve esprimá. Cumperatorii de buna voia au parasitu negustori'a fiinduca le-am servitu cu nescari deslusiri in privinti'a marfei. — Decumva a suferitu negustori'a vre-o dauna prin acést'a, nemicu nu e mai usioru, decâtu se me siliti prin judecatoria la desdaunare. Inse credu ca nu bucuros a-i aduce lucrulu acest'a la lumina.

— Nu tienu lucru demnu de-a me demitte aici in cërta cu dvóstra — respunde Black intorcîndu-se de catra Willelm.

Tenerulu s'a adresatu acum catra cersitoriu.

— Cumca cum ai priceputu tu *espresiunile mele*, si cum ai ajunsu intre acuatorii mei nu sciu. Asia credu ca nu ti-am vatematu sântirile, nici nu ti-am causatu vre-o dauna.

— Ddiu se te daruiésca cu totu binele dle! Intru-adeveru ai dreptu, dara dt'a mi-ai datu unu schilling, pre cându eu am cerutu numai unu pence, prin urmare n'am potutu deduce alt'ceva, decâtu ca marinositatea dt'ale e singuru urmarea nebuniei.

— Si acum înca unu cuventu catra tine Lizzy, dupa ce acuzarea t'a au fostu cea mai mare, asiu voi a te rogá cá se o domolesci încât'va. — E dreptu, si 'ti marturisescu si acuma ca nu esci vre-o frumusetia rara, nici angeru, — inse espresiunile acelea cari mi li-ai insusitu tu

— Totu atât'a ori m'ai titulatu furia, ori alt'cum, 'lu intrerupsé Lizzy cu mânia.

— Ba nu Lizzy. E unu obicei reu alu teu ca 'ti place a mari, si nu-ti place dreptatea, — pentruca nu esci angeru, nu urméza se fii furia, cu atâtu mai pucinu

— Ve rogu dle Moriss nu ve siliti a ve repará gresiéla, că-ci trebuie se sciti ca intre noi nu mai póte fi pace.

— Ddiu se me apere cá se cercu acést'a! Singuru de ace'a te-asiu rogá Lizzy că pre acc'a catra care ai mai mare atragere decum ai avutu catra mine se-lu iubesci mai intimu si mai sinceru de cum m'ai iubitu pre mine.

Cu aceste cuvinte prindiêndu Willelm man'a fetei a pusu-o in man'a amicului seu James. — Sciu ca ve iubiti unulu pre altulu. — Fiti fericiti!

— Si acum me adresezu catra tine iubita He-

lene, care m'ai luatu sub patrociniulu teu atunci cându toti m'au alungatu si parasitu. Ce se-ti spunu tîe?

Apropiandu-se acum Helene de Willelm, si luându-lu de mîna cu unu tonu dulce si placutu esclamă:

— Mie? mie nemic'a iubite Willelm. Inse amiciloru tei le poti spune ca dupa ce pre tine, fiinduca ai vorbitu dreptatea, te-au socotitu de smintitu, voru face multu mai bine, déca me voru privi pre mine de adi inainte de aperatôrea, mangaitôrea si consort'a t'a, pentru-ca aici in presentia tuturoru me dechiaru solemnmente ca te-am spusu dreptatea in fația, ci din contra m'ai primitu ineuragiatu si redicatu pâna la tine.

— Ce? eu se contradicu!? strigă Willelm entusiasmata, — eu, pre care l'a desmoscenu, alungatu si parasitu cu totii pentrucă am vorbitu dreptatea, si singuru tu ai fostu ace'a care nu m'ai respinsu de sî tîe chiar' asia ti-am spusu dreptatea in fația, ci din contra m'ai primitu ineuragiatu si redicatu pâna la tine.

Toti priviră cu cea mai mare uimire spre Willelm si Helene, ne potîndu crede nimene ca acêsta dî pâna aci atātu de fatala pentru Willelm se va sfîrsi atātu de bene pentru densulu.

JOANU ST. SIULUTIU.

FLORILE.

(Fine.)

37. Ros'a séu Trandafirulu. Flórea floriloru, cantata de toti poetii si iubita in tóte tempurile de seracu si de bogatu. Trandafirulu se gasesce pretotîndeni, tienu in glastare séu in gradini si e fôrte respanditu la noi in Romani'a din tempuri destulu de vechi; flórea de carea se bucura e meritata, căci nu cunoscunici o alta planta ierbósa séu lemnósa, carea se o intréca in frumsetia, in varietiuenea colórei floriloru si in suavitatea mirosulu floriloru ce represinta tinereti'a si grati'a femeiei ce iubesci. Simbolulu plantei variadia dupa colórea flórei, ele suntu de o multime de facie, începîndu cu albulu puru si terminandu cu nuanțiile inchise séu vioi ale carminulu etc. Trandafirulu albu are cá emblema inocenti'a, e souvenirulu nevinovatu cesi dau animele ce se voru iubi in urma. Trandafirulu cu o suta de foi alu iubirei inconstante, celu galbinu alu infidelitatei, celu muschiosu (mousscuse) alu voluptatiei, celu pestritiatu alu iubirei ardinte si celu obicinuitu e emblem'a simplicitatei. Unu bobocu de Trandafirulu represinta déca e albu o fetióra, adeca inocenti'a; de ori ce colóre, o domnisióra plina de viétia si vrednica d'a traí — iubindu. In fine Trandafirulu in generalu e emblem'a amorulu, cuventu dupa mine cu totulu sinonímu cu feme'i'a ce-o preferi.

S'ar poté scrie volume întregi, care se tractedie despre acestu rege alu floriloru. Voiu fi scurtu si voiu incepe prin a reaminti o dicatória: „ca nu e gradina fărã Trandafiri,“ adeca ca ori cine, care cultiva florile, ori unde trebue se aiba si cati-va Trandafiri, care e un'a din plantele acele ce e cultivata de stramosii nostri, cu mai multa placere pentru florile asiá de mari, frumóse si mirositóre, ce inflorescu lesne in mare numeru. Chiaru frundsiulu seu e placutu, elegantu si primavér'a, candu dá, presinta diferite nuanție impondobitóre.

Arbustulu se tiene de famili'a Rosaceelorlu si cuprinde vre-o trei mii de specii, varietati si subvarietati, unele pitici bune pentru bordure, si altele mari si

chiar de dimensiunile unui copacu, formanduse cu densele masifuri diferite.

Celu mai vechiu Trandafirulu e celu selbatecu, care a produsu mai tóte speciele si varietatile ce se gasescu astadi si care s'a amelioratu intru atâta, încātu nu se mai cunósce tipulu primitivu de unde a esitu — Formele si colórea floriloru s'a schimbatu cu totulu, in urma s'au descoperitu speciele, care inflorescu intru un'a in totu tempulu frumosu si a caroru flori tienu multu tempu, potîndu-se prin caldura si lumina, chiar se se fortiedie in florirea in tempu de iérna, diferite varietati de Trandafirulu cu séu fărã spini, cu lemnulu mai tare séu mai ierbaticu si cu tulpin'a inalta provenita din altuirea pre macesiu, séu scurta si ramurósa provenita din butasi, din despartirea radaciniloru séu din semintie.

Cultur'a Trandafirulu nu este grea si pentru acêsta cauza reusiesce mai totu-de-aun'a. — Voiu aretá aci midiolócele ce cunoscun, pre care le practiculu séu le-am vediutu isbutindu mai bine.

Pamentulu care se gasesce mai prin tóte gradinele din Romani'a e fôrte bunu pentru Trandafiri, déca e cam intrebuintiatu se indreptéza prin mranitia de vaca mai alesu. Pentru glastare unu pamentu substancialu e trebuciosu la Trandafiri cá se prosperedie mai bine. Aerulu curatu si indestulitoriu e indispensabilu. In adeveru, am vediutu prin strainatate, ca prin unele orasie industrióse, unde casele suntu dese si inalte, si mai alesu unde suntu fabrice multe, Trandafirii propasiescu fôrte reu si chiar' nu inflorescu, căci fumulu strica bobocii. La noi, unde avemu aerulu fôrte curatu, ei vegetéza si inflorescu de minime câta vreme nu voru fi plantati prin desisiuri sub copaci si câta vreme se va aerisá iérn'a prin launtru unde se tienu câte-odata. Prin unele parti ale Franciei si altoru tieri occidentale nu se scotu afara trandafirii vér'a, de temerea fumulu ce l'ar aduce ventulu; la noi din potriava trebue totu-de-aun'a a se scóte afara glastarile cu acestu arbustu, ce se asiédia dupa colóre séu amestecate, dupa gustulu fie-carui, dupa marime si contribuindu la impodobirea gradinei. Dispositiuenea e fôrte vechia a Trandafiriloru care suntu plantati in gradina si remanu in loculu lor, iérn'a infasiurându-se totu arbustulu cu paie séu cu altu ceva, séu si mai bine acoperindu-se cu pamentu ce se aduce din afara, căci nu trebue sapatu impregiurulu radacinelorlu pentru de a se ingropá, acêsta potîndu face cá se degere radacinele. Ei potu fi cultivati in bordure, in grupuri, séu isolati prin diferitele parti ale gradinei. Trandafirii se potu cultivá in grupuri pentru de a produce efecte pitoresci, acea adunare de diferiti Trandafiri se numesce Rosarium; se asiédia de obicinuitu Trandafirii in anfitétru dupa marime si déca se culca, primavér'a ramurile din anulu trecutulu pre de margine se potu formá ce'a ce se numesce Gazonulu de Trandafiri asiá de admiratu prin unele gradini din Parisu, crengile cari au facutu flori in anulu trecutulu, se tundu primavér'a. Acestu frumosu gazonu se obicinuesce a se formá mai adese ori cu cele mai viguróse varietati d. e. Generalulu Jacquiminot, Regin'a, Souvenirulu de la Malmoison etc.

La partea I-a am aretatu cum se plantéza Macesii pre cari se voru altui diferitele varietati ale Trandafirulu, de asemenea am vorbitu despre tunderea crengiloru sale, astfelu ca me referu la acelea si nu le mai repetu aci. Voiu mai adauge in privinti'a culturei cá unele specii déca se tienu in launtru la caldura si lumina potu in flori tóta iérn'a d. e. Trandafirulu Re-

gescu, Margotin, Mme Boll, Suvenirulu reginei Ingli-
terei Bengalul, Thea, Maresialulu Niel, Sofrano, Suvé-
nir de Malmaison, Lamarque etc. V'er'a inse pentru cá
se nu se tréca prea iute florile séu se piérdia din frum-
séti'a loru e bine, precum amu d'isu, a se pune mai la
umbra Trandafirii. La sóre, florile unoror varietati, pre-
cum Gigantulu de resbóte, devine aprópe violetu. Tran-
dafirii suferu clim'a gerósa dela noi, mai multu séu
mai pucinu dupa cum e speci'a, astfeliu unii potu re-
mané neacoperiti, ér' altii si mai alesu: R. Bourbo-
niana, R. Bank, R. Indica (Thes) se strica chiar acop-
eriti déca iérn'a n'a cadíutu zapada multa si mai alesu
déca dupa unu desghietiu a urmatu indata geru mare,
precum s'a intemplatú iérn'a trecuta, candu cu totu a-
coperementulu, am pierdútu o multime de Trandafiri
alesi, — este inse adevératu, ca de téma se nu rumpu
crengile, in locu se le ingropu le infasiurasemi cu paie
séu rogogina, midiulocu defectosu pentru clim'a nóstra,
o recunoscú si bunu pentru Parisu d. e. unde am ve-
diutu ca se practica astfeliu cu succesu, ér' de locu
pentru clim'a nóstra cu multu mai aspra. Asiá dar' re-
coméndu ca pentru speciile delicate de Trandafiri cu
tulpin'a inalta se se incovóie si se se asiédie partea
superióra pre pamentu, acoperindu-se cu frundie, ce se
aduna tómn'a prin Octombro, candu se face acésta ope-
ratiune, preste frundisiulu acest'a se asiédia pamentu,
punendu-se astfeliu cá se se scurga ap'a provenita din
plóia séu topirea zapadei si se nu patrunda la crengile
Trandafirului ce suntú sustienute langa pamentu cu
nesce tierusi facuti in adinsu. Déca copacelulu e mare
si nu se póte bine incovoia la pamentu, trebuie bine in-
fasiuratu cu musediu de padure si apoi pusu preste
densulu snopi de paie, in fine acoperitu; acésta acop-
erire cu atátu trebuie se fie mai grósa cu cátu Tran-
dafirulu e plantatu mai la crivetiu si cu cátu pamentulu
retiene mai multa apa. La adapostulu vre unui zidu si
in unu pamentu pre care se-lu petrundia mai bine ap'a,
aceste precautiuni nu trebuie se fie asiá de mari. Totu-
dean'a inse e trebuintia la noi a se acoperi cu paie
séu cu gunoiu josulu plantei, cá gerulu se nu atace
radacinele, mai alesu déca nu e altuitu pre Macesiu,
care e destulu de rusticu.

Arbustulu acest'a, ornamentalu, am d'isu ca este
regele tuturora floriloru; — din tempurile cele mai vechi
horticultorii s'au ocupatu de densulu, prin hibridare si
prin semenarea semintieloru provenite din acésta ope-
ratiune, precum si prin o cultura fórté ingrigita s'au
formatu o multime de specii si varietati, ce se deose-
bescu mai multu au mai pucinu unele de altele. Voiu
aretá aci, principalele serii horticoale de Trandafiri care
pre fie-care anu producu varietati noi, ce se semnaléza
in cataloge horticulturiloru celoru mari si servescu,
fie cá plante de gradina séu de seri si apartimente,
fórté apreciate in tíera la noi unde se gasescu o mul-
time de colectiuni interesante, nu numai in Bucuresci
si in principalele orasie, ci chiar pre la mósiu séu prin
orasielele cá Rímniculú, unde dlu Bogdat se destinge
pentru vechi'a s'a colectia numerósa, destulu de variata
de Trandafiri rustici, incepéndu cu Trandafirulu ordi-
nariu de dulcétia si principalele specii mici séu arbo-
rescente — esceptandu-se Trandafirulu muscosu (R.
Muscosa) pre care, eu unulu nu pré l'amu vediutu in
colectiile din Romani'a. — (Apoi ne enumera si descrie
urmatórele specii: Rosa Indica, Rosa Bengalensis, R.
Laurentiana, R. Noisettiana, R. Borbonica, R. Portlan-
dica, R. Muscosa, R. Centifolia, R. Bancsiana, etc.)

38. Rosmarinus séu Rosmarinulu, are emblem'a

balsamulu consolatoriu séu Presenti'a t'a me animédia.
(2) — 39. Sering'a séu Philadelphus. (3) — 40. Ster-
vaati'a. (2) — 41. Syring'a séu Liliaculu s'a consacratu
Junetiei si amorului ce nasce. (5) — 42. Vaccinium
séu Afinulu. — 43. Veronic'a, flórea fidelitatiéi. (5)

Capu X. Plantele grase.

1. Agave, Simbolulu loru este circumspectiunea.
— 2. Aloe, emblem'a amaritiunea. — 3. Crassul'a. —
4. Stapeli'a. — Capu XI. Cactusii. — 1. Cereus, are
emblem'a estravaganti'a. — 2. Echinocactus. — 3. Epi-
phyllum. — 4. Malocactus. — 5. Mamilari'a. — 6.
Opunti'a. — Capu XII. Ordideele. (9) — Capu XIII. Bromeli-
aceele. (5) — Capu XIV. Palmiferii, simbolulu victori'a.
(8) — Capu XV. Fugerele, simbolulu sinceritatea séu
confidenti'a. (6) — Capu XVI. Plantele carnivóre. —
Capu XVII. Esemple de impodobire cu plante in o gra-
dina de flori.

Si suntemu gatá la pag. 321. Cele alalte pagine
aréta tabl'a de materii si list'a alfabetica a diferiteloru
plante descrise in partea a dóu'a.

Dela mine nu am de adausu decátu:

Dupa ce d-vóstra a-ti vediutu cuprinsulu cartei,
care va face onóre fie-carei mese cu formatulu ei si
delectare fie-care ipersóne cu cuprinsulu ei, fiindu-ca ne
instruédia si distrage totu-odata, se ne grabimu a ni-o
procurá, in favorulu floriloru si alu nostru propriu.

J. POPU RETEGANULU.

LA FLOR'A.

Cá respinsu la o epistola a ami-
cului meu *

Amice! nu potu crede ce'a ce mi-ai scrisu tu mie —
Intr'unu angeru nice-odata nu admítu inovatie —
Dar' tu plángi cu giele-adénca, de-mi vine se plángu si eu
— Floro! angeru de copila, ce-ai facutu cu-amiculu meu?

Elu, ce se-a nutritu pán' astadi cu sperantiele divine
Si decátu viéti'a ins'a-si, mai multu te-a iubitú pre tene,
Vine, si-amaru mi-se plánge de tene, si-amorulu teu,
Floro! angeru de copila, ce-ai facutu cu-amiculu meu?

Eu ve aveám pre voi in lume idealuri de iubire
Si invidiám adese sfint'a vóstra fericire,
Elu mi-a spusú cá esci frumósa cátu n'ai séménu pre asta-lume —
Floro! credu cá esci si buna, cátu de dulce-i alu teu nume
Incátu a-si da vecinici'a, se potu ca se intálnescu
O copila, o ursita si pre nume-ti se-o numescu.

O! dar' candu audu ca si tu idealu de visuri sfinte,
Poti fi o nepasátore catra celu ce mai nainte —
'Lu iubiai fára de margini, ma! póte (se tacu mai bene)
A furatu pre-a tale busa sarutarile divine —
O! atunci pare ca lumea de unu noru se 'neguresce...

Floro! poeticu-ti nume spune atúncia ce platesce
Cándu devii si tu cá secusu-ti cátu se uitú, se lasi pustiu
Pre celu ce-a culesu pre busa-ti sarutarea cea de ántáiu?
Ori cá n'ai iubitú! si atúncia blasteméndu-te-ntrebu eu:
Floro! angeru de copila, ce-ai facutu cu-amiculu meu?

De ce i-ai zimbitu atúncia? P'ai invetiatu a iubi —
Atúnci, cándu fára de tene, mai poteá inca traí?
De ce i-ai permisú se fure sarutari pre bus'a t'a
Déca tu scieái de-atúncia cá 'n o dí 'lu vei tradá?
Spune-mi O! de ce la senu-ti P'ai lasatu cá se creeze:
Visuri dulci, ce nece-odata nu-au se se realizeze?

O! nu crede ca peccatulu remáne neespiatu —
Cá nu-i fi si tu tradata precum ins'a-ti ai tradatú
Si ca drépt'a cunoscintia nu te vá 'ntrebá mereu;
Floro! angeru de copila ce-ai facutu cu-amiculu meu?

V. B. MUNTENESCU.

F e l i u r i m i .

Abonamentu nou cu pretiu redus se deschide la diuariulu nostru pre cursulu anului 1883. „**Amiculu Familiei**“ va aparé regulatu la $\frac{1}{13}$ si $\frac{15}{27}$ di a fie-carei lune in numeri de $2\frac{1}{3}$ — $1\frac{1}{2}$ cóle si **va costá pre anulu intregu numai 4 fl.**, pre $\frac{1}{2}$ anu 2 fl., pre $\frac{1}{4}$ anu 1 fl. v. a. Abonantii pre anulu intregu, — si acei'a cari voru tramite pretiulu de prenumeratiune in rate de câte 1 fl. — voru primi cá premia de totu gratis dóue portrete fórte frumóse, in cari se va representá M. S. Regin'a Romaniei in vestiminte tieraneseci intr'unulu torcându, ér' in celu-alaltu tieséndu la res-boiulu intocmitu dupa indegetarile a Insa-si M. S'ale.

Vom u publicá totu soiulu de articlii de instructiune si distractiune si asié pre lângá ace'a ca vom u cultivá cu predilectiune beletristic'a si lectur'a distractiva: publicându numeróse novele originale (din cari un'a premiata cu 100 franci se va incepe chiar' in nrulu 1.) romane, schitia, aventuri, excursiuni, poesii (din cari un'a premiata cu 50 franci va esi in unulu din cei de-ântáiu numeri), sentintie alese, glume, satire etc. — vom u pune mare pondu si pre studiale sociali, literarie si scientifice: publicându urmarea inter-santului studiu a savantelui prof. universetariu si membru alu Academiei rom. d. Dr. Gregoriu Silasi „Renascerea limbei romanesci in vorbire si scriere“, mai departé studia despre casatoria si casatori'a la Romani, apoi studia de educatiunea in familia, de economi'a domestica si de higien'a si medicin'a poporala s. a. s. a. Abonantii noi la cerere proprie voru primi gratis inca si portretele M. S. Regele si Regin'a Romaniei, date cá premia in anulu acest'a.

— Asemenea invitamu la abonamentu pre diuariale:

Cartile Sateanului Romanu. Va esi in fie-care luna câte o carte baremi de un'a cóla, si va publicá totu soiulu de articlii ce potu servi poporului romanu spre invetiatura si petrecere.

Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e numai 1 fl. v. a. — pentru Romani'a si strainatate 3 franci — lei, platibili si in timbre postali. Abonantii voru primi de totu gratis portretulu distinsului nostru publicistu Georgiu Baritiu si alui Avramu Jancu, care din urma numai pentru ace'a nu s'a potutu da in anulu 1882 pentruca, dupa multe amblari si chielueli, abia in dilele trecute amu potutu se ne cáscigamu unu portretu binenimeritu a densului.

Preotulu Romanu. Va esi in 1-a si 16-a di a fie-carei lune, si va publicá totu soiulu de articlii din sfer'a basericésca, scolastica si literaria — de interesu in prim'a linea pentru clerulu romanu. — *Mai alesu atragemu atentiunea clerului ruralu asupr'a prediciloru publicande in acestu anu.*

Pretiulu pre anu e 4 fl., pre $\frac{1}{2}$ anu 2 fl., $\frac{1}{4}$ anu 1 fl. — pentru Romani'a pre anu 10 franci — lei. Abonantii pre anulu intregu voru primi cá premiu de totu gratis portretulu distinsului nostru filologu si istoricu Timoteiu Cipariu.

Abonantii noi, la cerere proprie, voru primi, asemenea de totu gratis si portretulu Esc. S'ale Domnului Dr. Joánu Vancea de Butés'a, Archiepiscopu si Metropolitu de Alb'a-Jul'i'a Fagarasiu, datu cá premiu in anulu acest'a.

Tóte trei diuariale acestea — cu tóte patru si pentru abonantii noi cu tóte optu portretele de premiu de-odata abonate costau numai 8 fl. pre $\frac{1}{2}$ anu 4 fl.

Collectantii voru primi gratis totu alu 5-lea e-semplariu in natura ori in bani.

Resultatulu Concursului nostru. La Concursulu scrisu din partea Administratiunei acestui diuariu au intratu optu novele, patrusprediece poesii si dóue studii sociale, dintre cari inse numai trei novele si siepte poesii s'au aflatu publicabile si asié numai acestea s'au si potutu admite la Concursu. Dintre acestea s'au judecatu cu majorite de voturi de mai bune si prin urmare premiande: **Novel'a istorica-originala „DOMNULU TUDORU“** cu devis'a „Amoru si Patria“ si **Poesi'a „VITEAZULU CODRU“** (Amentire din betranu) cu devis'a: „O románca mai bene móre implântându-si feru 'n sênu Decátu spre rusínea tierעי se iubiasca unu pagânu!“ Desfactându-se epistolele semnate cu aceste devise, s'au aflatu ca novel'a „Domnulu Tudoru“ este scrisa de Domnisiór'a **EMILIA LUNGU** din Temisiór'a, ér' poesii'a „Viteazulu Codru“ de Domnulu **VASILIU B. MUNTENESCU** din Chibulcutu, carora in urm'a acest'a s'au si tramisu premiále es-crise, si anume d-rei E. Lungu 100 franci in auru si d-lui V. B. Muntenescu 50 franci in auru, — ér' premiulu de 50 franci in auru, scrisu pentru celu mai bunu studiu socialu, nepotendu-se stradá, din caus'a lipsei de operate publicabile, au remasu a se da din nou la Concursu totu pentru unu studiu socialu. Auctorii celor-alalte operate concursuali suntu rogati a ne avisá pâna in ultim'a Decembre st. v. a. e. ca dorescu a li se retramite si sub ce adrese operatele d-loru séu ne dau voia cá incátu acelea, chiar' si pre lângá unele corecture din parte-ne, ar' fi publicabile se le publicamu in diuariulu nostru.

Concursu la siepe premii — 2 cate de 100 si 4 cate de 50 franci in auru — se escrie prin Administratiunea diuarialoru „Amiculu Familiei“ si „Preotulu Romanu.“

Cu câte 100 franci in auru se va premiá cea mai buna novela originala publicânda in „Amiculu Familiei“ si celu mai bunu articlu din sfer'a scientialoru teologice publicându in „Preotulu Romanu.“ — Cu câte 50 franci in auru se va premiá cea mai buna poesia si celu mai bunu studiu socialu publicânde in „Amiculu Familiei“ si cea mai buna predica funebrala si predica ocasionala publicânde in „Preotulu Romanu.“

Terminulu la fie-care e $\frac{15}{30}$ Juniu an. 1883. pre-cându manuscrisale, nesubscrise de autoru, provediate cu óre-care devisa, — suntu a se tramite la Administratiunea numiteloru diuaria in Gher'a (Sz-ujvár. — Transilvani'a) allaturându-se la ele si o epistola sigilata cu sigilu strainu, care in lontru se arete numele auctorului ér' din afara se pórté devis'a operatului.

Frumseti'a femeiloru romane. Scriitorulu germanu E. Berg, descriendu frumseti'a femeiloru romane dice; „Sexulu frumosu in tineretie merita cu adeveratu acósta numire; eu n'am vediutu inca la nici unu poporu atâtea figuri de femei intr'adeveru frumóse si gratiöse. Formatiunea capului si a façiei presenta ovalulu celu mai frumosu si mai regulatu, nasulu e de o adeverata forma romána, ochii cu gene lungi si cu sprincene dese, suntu de cele mai multe ori infunecati, mai adese-ori de totu negri, cá si perulu, si arata o espresiune blanda, amu poté dice fantastica, care inse in casuri de iritatiune, de ps. la dantiu, concepe unu focu vioiu, dér' niciodata selbaticu. Perulu lungu se considera cá o adeverata frumusetia Figur'a si statulu suntu svelte si fârá defectu, forme frumosu rotun-

dite fără nici o abondantia deranjătoare. Picioarele și mâinile sunt merunțiele și mici. Miscările fetelor tinere că și ținută lor sunt gratioase și elastice în gradul cel mai înalt: — prin această ele în ori-ce salonu dela noi ar întrece pe toate Germanele noastre.

Somnulu și visulu. (Estrasu din o conferința a dlui Weiss.)

Somnulu se bazează pe o obosire a creierilor, ce se produce prin impregiurarea, că ajunge la creierii o mai-mică cantitate de oxigen, adevărat se întrebuintează periodic în alte parti oxigenulu, pe care 'lu luam din atmosfera și în tempulu somnului. Spre a se înțelege mai bine, adăugem, că nu există nici o fibră, nici un atom în organismulu omenescu, care se nu fie necontenit în lucrare. Nici un proces suferesc sau fiziologic nu se face, fără se se consumă forță: mișcarea ochilor, respirația, baterea animei, digerarea stomacului. Privirea unui tablou, a unei flori sau unei femei, ascultarea muzicii, îmbrățișarea unei persoane iubite: toate acestea sunt lucrări, că și tăierea lemnului sau muncă cu ciocanulu sau cu săpă. Risulu, plânsulu, credința, iubirea, ură, mânia, desprețulu, minciuna, speranța etc. sunt lucrări, ce nu se pot face, fără se se consume o cantitate de forță. Dacă înse totul lucră: ochiulu, urechi, nasulu, brațele, animă etc. apoi este prea naturalu, că toate aceste organe se și obosesc. Prin obosirea tuturor organelor după o lucrare atât de complicată se gramadesc în totu corpulu materii de oboselă, cari se înalță și se înalță din corpulu numai prin oxidatiune, adevărat prin consumarea de oxigen. Prin această întrebuintare multă de oxigen se naște, într-unu sensu de forță, unu deficit de oxigen în economiă creierilor și toate procesele intelectuale se opresc, atențiunea încetează, gândirea se intrerupe, conștiința se stinge și noi adormim; organele obosite, mai ales ochii, urechile, creierii și mușchii se odihnesc.

După această explicațiune științifică, oratoriulu trecându la aplicari practice, fixându durată unu somnu sanetosu, după cum creierii lucră mai mult sau mai puțin la diferitele clase sociale, și-a ilustrat țesă prin o multime de exemple și anecdote, ajungându în fine la concludința, că împărțirea zilei în opt ore de somn, totu atâtea ore de muncă și ore de repaus este cea mai nimerită în genere. — În privința visului, oratoriulu este de părere invetiatulu din Vien'a Leidesdorfer, care reduce în specialu visulu la continuarea de a lucra a unoru parti din creierii, cari nu s'au obosit în tempulu cându a fostu individulu desceput și respinge „visurile profetice“, precum și toate superstițiunile ce stau în legătură cu acestă.

Torpila terestra. Ministrulu de resbelu austro-ungaru a adoptat o torpila terestra din nou inventată, cu care unu pasu muntosu de o milă poate fi ascurat cu 40 oameni. În primăveră trecută, s'au făcut esperințe la Crivocșia. Atunci s'a ascurat unu pasu cu 10 oameni în 17 minute, prin midiloculu a 15 torpile.

Memorialulu delegatilor romani, ed. I. s'a petrecut tota. Acum se tipărește ed. II. amplificată cu Actele conferinței și cu criticile presei străine.

Pre anul 1883. au aparut nrulu I. din „Preotulu Romanu“ — care va apăre de două ori pe luna — și din „Cartile Sateanului Romanu.“ — Ambele cuprinzându unu materialu de lectură bogat și variat.

Deslegarea Gacitureri de siacu din nr. 21.

Se te uitu? Dar' cum se poate;	Se te uitu? Dar' luna, stele
Căci atunci și Domnediu	Pentru mine n'ar' lucii,
Me-ar' muștră cu aspre șapte	Și asiă dilele mele,
Amentindu numele teu?!	Că o umbra s'ar' topi!

Se te uitu? Dar' al meu ânger	Se te uitu? Ast'ă n'oiu face;
Și pre mine me-ar' uită...	Ci în veci te-oiu adoră!
Și poate ca prin unu fulgeru	Fii copila dar' în pace
Contr'a mea si-ar' resbună!	Căci nici cându te voiu uită!

Bene o-au deslegat: Dâmnelle și domnișorele Ludovic'a Popu Puscariu, Victori'a Blasianu, Emili'a Onciu n. Ciavoschi, Polixen'a Popu Muresianu, Mari'a C. Popu, Otili'a Puscariu, Cleli'a Popescu, Silvi'a Muresianu, Aureli'a Ardeleanu; și domni Joanu Coz'a, Sandru Puscariu, Joanu Popescu, Emiliu F. Negrutiu, Eugeniu Olteanu, Josifu Pecurariu.

Premiale scrise le-au câștigat: Dâmn'a Polixen'a Popu Muresianu și dlu Eugeniu Olteanu.

Deslegarea Gaciturilor patrate din nr. 22.

I.	II.
E M I L	G U R A
M E R U	U R A L
I R E N	R A M A
L U N A	A L A H
III.	IV.
L A V A	U R A N
A V A R	R U G A
V A M A	A G E R
A R A L	N A R E

Bene le-au deslegat: Dâmnelle și domnișorele Mari'a Ardeleanu, Polixen'a Popu Muresianu, Mari'a C. Popu, Cleli'a Popescu, Silvi'a Muresianu, M. T. Carmela, Ecaterin'a Micu, Marif Lucreti'a Puscariu, Elen'a Micu, Aureli'a Ardeleanu; și domni Demianu Popu, Mihaiu Mărcuțiu, Emilianu Micu, B. O. Popescu, Joanu Coz'a, Th. Albani, Joanu J. Constantiu, Joanu Micu, Eugeniu Olteanu, Josifu Pecurariu, Joanu Popescu.

Premiale scrise le-au câștigat: Dâmn'a Mari'a Ardeleanu și domnișora Marif Lucreti'a Puseariu.

Deslegarea Gacitureri de siacu din nr. 23.

„Omoriindu Ipsilanty pe Domnulu Tudoru, stindardulu eroului din 1821, Vladimirescu s'a pastrat în familiă Maiorului Căcaletianu. — După intervalulu de 62 ani „George Căcaletianu l'a daruit arsenalulu romanu.“ Acestu stindardu conține următoarele versuri:

I.	II.
Totu norodulu romanescu	Cu puterea ta cea mare
Pre tine te proslavescu	Și cu braziulu teu celu tare
Troita de o ființă	Nădejde de dreptate
Trimete'mi ajutorința	Acum se am și eu parte.

1821. Ghenarie.

Bene o au deslegat: Dâmnelle și domnișorele Emili'a Onciu n. Ciavoschi, Ann'a Muresianu n. Popu, Mari'a Victori'a Blasianu, Cleli'a Popescu, Ecaterin'a Micu, Aureli'a Ardeleanu, Silvi'a Muresianu, Elen'a Micu; și domni Joanu Popescu, Emilianu Micu, Josifu Pecurariu, Eugeniu Olteanu.

Premiale scrise li-au câștigat: Domnișorele Silvi'a Muresianu și Aureli'a Ardeleanu.

POST'A REDACTIUNEI.

Mulțumim cordială și sincere urrari de fericire tuturor acelor cari benevoira a-si aduce aminte de Redactorile acestui diariu în ziua-i onomastica de $\frac{6}{18}$ l. c. și deosebită recunoștința gentiloru d-siore A. și M. C. F. și dloru A. T. et Socii cari ni-au pregatit surprinderi atât de frapante și neașteptate pe această zi onomastica și aniversara totu odată.

Serbatori fericite!

Abonantii caror'a le lipsese vre-unu numeru și Deslegatorii de gacituri cari nu voru fi primitu obiectele câștigate: se benevoiescă a reclamă în tempulu celu mai scurtu. — Restantierii se-si achiteze detoriile!

Abonamintele pre 1883 se se faca indată!

